

348. Sokorópátka, Harangozó-hegy

(Győr-Moson-Sopron megye) B?, V?, Kö

A részletes tanulmányt lásd a kötet 91. oldalán!

MOLNÁR ATTILA

349. Solymár, vár

(Pest megye) Kö

A vár 2005 óta zajló ásatását 2008-ban két helyen folytattuk. Egyrészt a K-en állt torony É-i és D-i oldalán az ELTE Régészettudományi Intézete Magyar Középkori és Kora Újkori Régészeti Tanszéke tanátságára keretében tovább vizsgáltuk a rétegviszonyokat és az egykori külső várfal vonalát, másrészt D-i és Ny-i fala helyreállításának előkészítésére folytattuk a palotaépülethez kapcsolódó ún. nagy- vagy mélypince feltárását.

A torony illetve az attól É-ra húzódó belső osztófal mellett nyitott kutatóárkokban és szelvényekben főként a leletanyag tanúsága szerint (Zsigmond-kori kályhacsempe-töredékek) a 15. sz. középső harmadában idehordott, sárga, homokköves, néhol agyagos, többretegű feltöltést elemeztük. A rétegek néhol meredeken estek Ny-ról K felé, ami arra utal, hogy ÉK-en lehetett a 14. sz. végén emelt vár egyik legalacsonyabb pontja. Megszakadásuk vonala jól kirajzolta a 18. századtól elbontott várfal belső síkját, bár ez utóbbi a vizsgált terület középső részén még továbbra sem egyértelmű. Valószínű ugyanakkor, hogy a fal kitermelésekor itt a belső, középkori rétegek is jelentősen pusztultak. A korábbi felszín illetve a várépítés rétegsorait csak néhány ponton értük el, ugyanakkor É-on építési rétegeket is megfigyelhettük az 1541 után elpusztult erősség életének utolsó szakaszából.

A nagy- vagy mélypincében elbontottuk az É-i részen még meghagyott betöltés 1 m széles D-i sávját. Ennek során K-en a vastag pusztulási illetve betöltődési rétegből egy Mátyás-emblémás majolika padlótegla, a vékony Ny-i faszenes és homokos-agyagos rétegekből pedig jelentős, a 16. sz. első felére tehető kerámia- és fémanyag került elő. Ezután két, egymáshoz kapcsolódó kutatóblokkot nyitottunk a Ny-i fala előtt és egy további kisebb szelvényt mélyítettünk a DK-i sarokban. Célunk egyrészt a Ny-i falsík meghatározása, másrészt a D-i falban kialakított két bevilágítónyílás alsó záródásának tisztázása volt. A Ny-i falról egyértelműen megállapíthattuk, hogy az közvetlenül megépítése után kidőlt, középső része az omlás idején még nedves habarcs későbbi kiszáradása miatt szinte szétbonthatatlanul összecementeződött szabálytalan falazattömbként jelentkezett az említett rétegsor alatt, így a falsíknak csak az indulása volt meghatározható a két falsarokban. Újjáépítésére tehát nem is vállalkoztak, ugyanakkor azt is megállapíthattuk, hogy már az omlás előtt megkezdték a hosszfalakban kihagyott fészkekben a tervezett K-Ny-i irányú, téglából rakott dongaboltozat építését. Miután felhagytak a pince megépítésével, annak gödre részben a vár pusztulásakor, részben azt követően töltődött fel. Nem kizárt azonban, hogy a D-i

fal középső része előtt egy 1 m-es sávban később ráástak a boltvállra, talán az ide beépített téglák kitermelése céljából, mindenesetre az utóbbiakból csak a beásással nem érintett DNy-i sarokban maradt meg két sor. Az építkezés félbemaradásával magyarázható, hogy a két bevilágítóablak belső, pincetér felőli falazata sem készült el, az ugyanis a már meg nem épült boltozatra támaszkodott volna. A két, felfelé egyenletesen szűkülő káva és a pincetér felé rézsúvel záruló hátfal alsó része ugyancsak téglából készült, legalábbis ez tételezhető fel a jobb állapotban megmaradt Ny-i oldalon tett megfigyeléseink alapján.

Munkatársak: Giber Mihály régész, Phd-hallgató; Bakonyi Regina, Baráth Anita Carmen, Bognár Katalin, Czidor Dániel, Csoltkó Emese, Fodor Péter, Gregor István, Groma Katalin, Harsányi Richárd, Hullám Dénes, Iszmailovszki Gábor, Kiss Laura, Koller Bea, László Emese, Miletics Edina, Nagy László, Nagy Szabolcs, Rákóczi Gergely, Sömjéni Anikó, Sugár József, Szabó Annamária, Szórádi Zsófia, Varga Emese, Vargha Mária, Zay Orsolya régészhallgatók.

FELD ISTVÁN

350. Somogyudvarhely, Kétnyári-mező

(Somogy megye) Á, Kk

2008. június 12-én terepbejárást tartottunk öntözőrendszer kiépítését megelőzően a külterületi 0133/4 és 0133/5 hrsz. telkeken. A területtől DDK-re a Kétnyári-mező (Somogyudvarhely 4. sz.) régészeti lelőhely található. A terület É-i részén mindössze 3 kerámia-töredéket találtunk. A terület DNy-i része volt gabonával fedett, DK-en egy viszonylag kisebb területen 8 db késő Árpád-kori, késő középkori kerámia-töredéket találtunk. A teleptől É-ra egy gyümölcsös található, sem ez sem a D-re lévő művelt terület nem volt bejárható.

A most regisztrált lelőhely, *Kétnyári-mező II.*: a terepbejárás tapasztalatai alapján feltételezhetjük, hogy összeér a Kétnyári-mező nevű lelőhellyel. A kettőt csak körülbelül 350 m, nem bejárható terület választja el egymástól, koruk is megegyezik. A viszonylag kevés kerámia-töredék alapján viszont feltételezhetjük, hogy a lelőhelynek csak egy külső, kevésbé intenzív sávja éri el a tervezett beruházás területét.

Munkatárs: Cserép Tamás technikus.

MOLNÁR ISTVÁN

351. Sonkád határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Ő, B, V, Sza, Á, Kk

2008. február 21–26. között a Jósa András Múzeum munkatársai terepbejárást végeztek a község teljes közigazgatási területén egy tervezett területrendezés munkálatait megelőzően. Ennek során az alábbi új lelőhelyeket találtuk.

9. sz. lh.: A Cseh-tag Ny-i részén vaskori kerámiaanyag került elő viszonylag nagy területen.